

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ และโบราณคดีของจังหวัดปราจีนบุรี จากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดคุณลักษณะพื้นฐานของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยให้สอดคล้องกับ ผลการศึกษาเบื้องต้นและผลการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณลักษณะพื้นฐานตามขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 สร้างและหาคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน”

ขั้นตอนที่ 5 สร้างและหาคุณภาพแบบวัดเจตคติ ต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

ขั้นตอนที่ 6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ก่อนและหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” และการศึกษาเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้และเจตคติของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 และวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี จากการสนทนากลุ่มย่อย

1. กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่มย่อย ได้แก่
 - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี
 - 1.2 เจตคติที่มีต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

สรุปประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านชงโคสันติสุขวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำนวน 5 คน พบว่า ในด้านความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบ ประวัติความเป็นมา แต่พอจะรู้จักแหล่งโบราณสถานที่สำคัญๆ ในจังหวัดปราจีนบุรีบ้าง เช่น รอยพระพุทธบาทสระมรกต และในประเด็นเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อการเรียนประวัติศาสตร์ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนเนื่องจากเนื้อหายากและน่าเบื่อ และคิดว่าไม่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของเขา

2. กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

2.1 ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

2.2 สภาพทั่วไปของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

สรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเรื่องประวัติศาสตร์ จำนวน 5 คน พบว่าครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ แต่ไม่ค่อยมีความรู้ในประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี และในการจัดการเรียนการสอนก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร มักจะสอนตามหนังสือแบบเรียนที่โรงเรียนจัดหามาให้ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

3. นำผลสรุปการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี จากการสนทนากลุ่มย่อย มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดคุณลักษณะพื้นฐานของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การกำหนดคุณลักษณะพื้นฐานของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ ลักษณะของหนังสือที่ดี สีของพื้นหลังและตัวอักษร ขนาดรูปเล่ม และการใช้ภาพประกอบ จากงานวิจัยของ วรณีย์ เข้มประทุม (2531), อรวรรณ กลิ่นเทียน (2534), ศิริัญญา มาดี (2535), วรศักดิ์ ขันทอง (2544), กิจจา ศรีสาม (2544), นพกาญจน์ เกษฎาพิทุร (2545) และ อัชมาดา ศรีชล ไพศาล (2546) เป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสือในครั้งนี้

กำหนดกรอบแนวคิด ลักษณะของหนังสือที่ดี

1. ตั้งวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะเขียน โดยคำนึงถึงสาระที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์ เมืองปราจีน”

2. เรียบเรียงเนื้อหาโดยเขียนเค้าโครงเรื่องย่อ และแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ
3. กำหนดรูปแบบของตัวละคร ภาพประกอบเรื่องรวมถึงการแต่งกายและฉากต่าง ๆ

ในเรื่อง

4. นำเค้าโครงเรื่องย่อ มาแตกรายละเอียดเป็นบทสนทนาระหว่างตัวละครและคำบรรยาย
5. นำเนื้อหาที่ได้ ตัวละครและภาพประกอบที่กำหนดไว้แล้ว มาเรียบเรียงตามเนื้อหา
6. ในหนึ่งหน้าประกอบด้วยภาพวาด ภาพถ่าย ภาพการ์ตูน ข้อความบรรยายและ

บทสนทนา

7. ออกแบบปกโดยใช้ตัวละครและเนื้อหาเรื่องราวของจังหวัดปราจีนบุรี

กำหนดคุณลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ด้านกายภาพ

1.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” มีขนาดรูปเล่ม 8 x 10 นิ้ว เป็นแนวตั้งจำนวน 1 เล่ม

1.2 เป็นหนังสือปกแข็ง กระดาษหนา 220 แกรม สีสี เนื้อในใช้กระดาษหนา 100 แกรม พื้นกระดาษสีขาว ตัวอักษรสีน้ำเงิน

1.3 ภาพประกอบและตัวละคร

1.3.1 ภาพประกอบเป็นภาพวาด ภาพถ่ายและภาพการ์ตูน

1.3.2 ตัวอักษรขนาด 20 พอยท์ หัวกลม

2. ด้านเนื้อหาภายในหนังสือเป็น เรื่องราวประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี ดำเนินเรื่อง โดยการบรรยายและสนทนาระหว่างสองตัวละคร

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ อเนก รัตน์ปิยะภากรณ์ (2534, หน้า 49 - 51 อ้างถึงใน อนงค์นาถ เงินทรัพย์, 2545) ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์

2. เรียบเรียงเนื้อหาและจัดทำรูปเล่มหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

3. ประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. กำหนดวัตถุประสงค์

ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จากหลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนบ้านขง โคนันดิสุขวิทยาการ (ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไว้ว่า เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน ทั้งนี้ เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเข้ากับบริบท สภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระที่ 4 เรื่อง ประวัติศาสตร์ มีหัวข้อหลักประกอบด้วย เวลาและช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญ พัฒนาการของมนุษย์ ความเป็นมาของชาติไทย บุคคลสำคัญ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) ไว้ดังต่อไปนี้

1. เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

2. เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

3. เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจและ ดำรงความเป็นไทย

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยกำหนด วัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 เรื่องประวัติศาสตร์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6)

1. หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของจังหวัดปราจีนบุรีได้

2. หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนสามารถอธิบายชื่อ ลักษณะ ความสำคัญของโบราณสถานในจังหวัดปราจีนบุรีได้

3. หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนรู้แนวทางปฏิบัติตนที่ดีในการเยี่ยมชมโบราณสถานที่สำคัญ

4. หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนบอกแนวทางในการอนุรักษ์โบราณสถานในจังหวัดปราจีนบุรีได้

2. เรียบเรียงเนื้อหาและจัดทำรูปเล่ม

2.1 ผู้วิจัยเรียบเรียงเนื้อหาโดยรวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของจังหวัดปราจีนบุรี และแหล่งโบราณสถานที่สำคัญจากเอกสาร หนังสือ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง แล้วแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอนโดยใช้ชื่อว่า

2.1.1 เยือนเมืองปราจีน

2.1.2 ตำรวจเมืองศรีมโหสถ

2.1.3 ท้องอำเภอศรีมหาโพธิ์

2.1.4 ชมปราสาทหินบ้านปราสาท

2.2 กำหนดลักษณะภาพประกอบโดยผู้วิจัยวาดภาพตัวละครที่ดำเนินเรื่อง เป็นภาพการ์ตูน คุณตากับหลานชาย และภาพถ่ายแหล่งโบราณสถาน ซึ่งบางส่วนได้มาจากค้นหาทางเว็บไซต์ โดยเสนอเป็นภาพซึ่งเด็กอาจไม่เคยเห็นมาก่อน ทำให้เด็กสนใจและเข้าใจเรื่องราวในหนังสือได้รวดเร็ว และช่วยส่งเสริมให้เด็กเข้าใจในเนื้อเรื่องยิ่งขึ้น

2.3 กำหนดเนื้อหาสาระในแต่ละตอนเป็นบทบรรยายและบทสนทนาระหว่าง 2 ตัวละครคือคุณตากับหลานชาย โดยการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถในการคิดและการรับรู้ของเด็ก ทำให้เรื่องประวัติศาสตร์กลายเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเด็กสามารถอ่านหนังสือเข้าใจ

2.4 เรียบเรียงเนื้อหาและภาพประกอบจัดเป็นรูปเล่มแนวตั้งขนาด 8 x 10 นิ้ว ซึ่งเป็นขนาดที่กะทัดรัดจับถนัดมือ

2.5 ออกแบบและตกแต่งหน้าปก โดยใช้ภาพประกอบของสถานที่สำคัญจากเนื้อเรื่องวางบนฉากหลังรูปต้นโพธิ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัดปราจีนบุรี แล้วตกแต่งด้วยคอมพิวเตอร์สุดท้ายตรวจสอบความถูกต้องของการจัดเรียงรูปเล่ม

2.6 จัดพิมพ์หน้าปกบนกระดาษขนาด A4 ความหนา 220 แกรมเคลือบพลาสติก พิมพ์ปกในและเนื้อหาด้านในบนกระดาษ A4 ความหนา 100 แกรม จำนวน 30 แผ่น แล้วจัดเข้าเล่ม

3. ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

3.1 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่จัดทำเป็นรูปเล่มแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ตามความเหมาะสมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษาและภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย

3.1.1 นายวิโรจน์ น้อยสำเนียง	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
3.1.2 นายสุรพล ทศนวรรณท์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
3.1.3 นางวรรณิ สุวรรณมาลัย	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
3.1.4 นางจันทิญา ขวาทิพย์	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านชงโคสันติสุขวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
3.1.5 นางพนอ บำรุงจิตร	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าสะตือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำโดยสรุปดังนี้

1. ด้านเนื้อหา มีเนื้อหาที่ละเอียดและยากเกินไปสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ควรตัดทอนเนื้อหาในส่วนของรายละเอียดออกบ้าง

2. ด้านกายภาพ มีขนาดรูปเล่มเหมาะสม ตัวหนังสืออ่านง่าย มีรูปภาพไม่มากไม่น้อยจนเกินไปเหมาะกับวัยของผู้เรียน

3.2 เมื่อหนังสือผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านขงโคสันติสุขวิทยาการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 คน เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้น โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีอ่านก่อนการทดลอง แล้วให้นักเรียนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เมื่อผู้เรียนอ่านหนังสือจนจบแล้วให้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผลปรากฏว่า นักเรียนกล่าวว่าเนื้อหามากเข้าใจยาก ผู้วิจัยจึงนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับเนื้อหาที่เป็นบทบรรยายยาว ๆ เป็นการสนทนาระหว่างตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น จากนั้นจึงนำหนังสือที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้ในชั้นทดลองกลุ่มเล็ก

3.3 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียน โดยคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านขงโคสันติสุขวิทยาการ จำนวน 3 คน คน โดยใช้ขั้นตอนและวิธีการเหมือนกับการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ผลปรากฏว่า นักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้อย่างเข้าใจ หนังสือที่น่าสนใจมีภาพประกอบเนื้อหาทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น จากนั้นผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 4 สร้างและหาคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ศึกษาตำราและเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิธีการสร้างแบบทดสอบ และเทคนิคการเขียนข้อสอบ

2. ศึกษาวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” วัดผลประสงคี่มีดังนี้

2.1 หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของจังหวัดปราจีนบุรีได้

2.2 หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนสามารถอธิบายชื่อ ลักษณะความสำคัญของโบราณสถานในจังหวัดปราจีนบุรีได้

2.3 หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนรู้แนวทางปฏิบัติตนที่ดีในการเยี่ยมชมโบราณสถานที่สำคัญ

2.4 หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” นักเรียนบอกแนวทางในการอนุรักษ์ โบราณสถานในจังหวัดปราจีนบุรีได้

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของเนื้อหา

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบการใช้คำถามและ ตัวเลือก ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดเพื่อปรับปรุงแก้ไข ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล 5 คนประกอบด้วย

4.1 นายวิโรจน์ น้อยสำเนียง	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
4.2 นายสุรพล ทัศนวรานนท์	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
4.3 นางวรรณิ สุวรรณมาลัย	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
4.4 นางสาวฐาปนีย์ จำปา	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแหลมหิน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
4.5 นางสาวขวัญยืน มุลศรี	ครู โรงเรียนวัดอรุณรังษี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

5. ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

5.1 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จาก การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
- 1 แน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

คัดเลือกข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .5 ขึ้นไป ได้ข้อสอบทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ

5.2 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์มาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะ แล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอุดมบรรพต ซึ่งมีการใช้หลักสูตร สถานศึกษาและมีสภาพชุมชนที่คล้ายคลึงกับ โรงเรียนบ้านขงโคสันติสุขวิทยาการ จำนวน 24 คน

โดยผู้วิจัยได้ให้ความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี แก่นักเรียนก่อนทำแบบทดสอบ เพื่อหาค่า อำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนทั้งฉบับเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .2 ขึ้นไป หาค่าความยากรายข้อโดยหาสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อถูกต้องจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดเลือกข้อที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .2 - .8 จำนวน 30 ข้อแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) จากสูตร $KR - 20$ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Window เวอร์ชัน 11.5 ได้ค่าความเชื่อมั่น .88 แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 สร้างและหาคุณภาพแบบวัดเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

1. สร้างแบบวัดเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือนวัดเจตคติตามวิธีการของ ลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

เกณฑ์การสร้างและคัดเลือกข้อความเพื่อใช้เป็นแบบวัดเจตคติ

1.1 รวบรวมข้อคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ต่อเรื่องประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อให้แสดงพฤติกรรมด้านความรู้สึกต่อ เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

1.2 ข้อความเป็นลักษณะคำถามเพื่อให้ทราบความรู้สึกของผู้ทำแบบวัดเจตคติ

1.3 เป็นข้อความสั้น ๆ แต่มีความหมายชัดเจน

1.4 เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี

2. สร้างข้อความเพื่อใช้วัดเจตคติประกอบด้วยข้อความเชิงบวก และลบ จำนวน 57 ข้อ

3. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ข้อความที่เป็นบวกแสดงว่า มีความเห็นว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ดี โดยเริ่มจาก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	5	คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้	3	คะแนน
ไม่ค่อยเห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย	ได้	1	คะแนน

ส่วนข้อความที่เป็นทางลบ แสดงว่า มีความเห็นว่า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญหรือจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	1	คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ได้	3	คะแนน

ไม่ค่อยเห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย	ได้	5	คะแนน

และใช้แนวทางการแปลผลของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 24) เป็นแนวทางในการแปลความหมายของผลการสอบถามเจตคติ

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับไม่ค่อยดี

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับไม่ดี

เกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมผู้วิจัยได้กำหนดว่าต้องมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.5

4. การหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติ

นำแบบวัดเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรีที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงภายในและความเหมาะสมของภาษา ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

4.1 ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความเหมาะสมของข้อความต่อการวัดเจตคติ ใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนการพิจารณาดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมต่อการวัดเจตคติ
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสมต่อการวัดเจตคติ
- 1 แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความเหมาะสมต่อการวัดเจตคติ

4.2 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .5 ขึ้นไปได้จำนวน 45 ข้อ

4.3 นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอุดมบรรพต ซึ่งมีการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและมีสภาพชุมชนที่คล้ายคลึงกับโรงเรียนบ้านชงโคสันติสุขวิทยาคาร ที่เคยเรียนรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรีมาแล้ว เพื่อหาค่าอำนาจ

จำแนกเป็นรายข้อด้วยวิธีแจกแจงค่าที่ (t - distribution) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 215) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 2.0 จำนวน 30 ข้อมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Window เวอร์ชัน 11.5 ได้ค่าความเชื่อมั่น .91 แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ก่อนและหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราชิน” และการศึกษาเจตคติต่อ ประวัติศาสตร์จังหวัดปราชินบุรี

เมื่อได้เครื่องมือที่ต้องการใช้ในการวิจัยครบถ้วนแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านขงโค สันติสุขวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราชินบุรี จำนวน 26 คน ทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ก่อนการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราชิน”
2. หลังจากทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการอ่านแล้ว ให้นักเรียนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราชิน” โดยให้อ่านในช่วงโมรการอ่าน วันละ 20 นาที เป็นเวลา 4 วัน ตั้งแต่วันที่ 28 - 31 มกราคม 2551 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงวัน เวลา การอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราชิน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันที่	เวลา	เรื่อง
28 มกราคม 2551	8.20 - 8.40 น.	เขื่อนเมืองปราชิน
29 มกราคม 2551	8.20 - 8.40 น.	สำรวจเมืองศรีมหาโพธิ
30 มกราคม 2551	8.20 - 8.40 น.	ท่องอำเภอศรีมหาโพธิ
31 มกราคม 2551	8.20 - 8.40 น.	ชมปราสาทหินบ้านปราสาท

3. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมจนจบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” จำนวน 30 ข้อ ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 1 ชั่วโมง

4. หลังจากทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านแล้วให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 ข้อ เวลา 30 นาที

5. นำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ ก่อนและหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาเปรียบเทียบเป็นรายบุคคลและวิเคราะห์เป็นรายกลุ่มโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. นำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรี วิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และ การทำแบบวัดเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรีที่ได้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Window เวอร์ชัน 11.5 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติที่มีความเหมาะสมดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” ก่อนและหลังอ่าน คือ t - test Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 99)

3. สถิติที่ใช้ในการศึกษาเจตคติต่อประวัติศาสตร์จังหวัดปราจีนบุรีหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง “ประวัติศาสตร์เมืองปราจีน” คือ One - Sample t - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 225)